

הפלה - הדחק, ויגאל אותם מן הגלות בשבילה, והדחק של הגלות של הערב רב את ישראל, ממחר להם את הגאולה, והרפיון שלהם מעכב לישראל את הגאולה, בגלל זה נראה למשה בלבת אש מתוך הסנה, מתוך הקוצים.

בשהתקרב לשם לראות המעשה הזה, אמר לו הקדוש ברוך הוא אל תקרב הלום, של נעליך. פאן רמז שהתפשט מן הגוף שלו, שהיא נעל, לגוף אחר שהתלבש פשהתקרב, ויש מי שיאמר שהוא אשתו, והכל אמת, זה וזה.

וכן נראה לו שבית המקדש, שהוא בנן של אדם, שעתידי להתקרב, ויבנה פעם אחרת על יד הקדוש ברוך הוא, זהו שפתוב גדול יהיה פבוד הבית הזה האחרון מן הראשון, משום שנאמר בו ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביב, נאמר בבית המקדש בונה ירושלם יהוה.

ונאמר שם אצל אדם ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם, זו חכמה, ויביאה אל האדם, זה עמוד האמצעי הדרגה של משה, והצלע הזו היא ודאי פלת משה, ועליה נאמר וירא אליו מלאך יהוה בלבת אש, שהיא בת יחידה שממנה יוצא אור התורה.

כמו זה נאמר ותפתח ותראהו את הילד, ותראהו זו השכינה, שהיה בוכה בשבילה, מיד ותחמל עליו, וזהו בכי יבאו ובתחנונים אוכילים. בתחנונים ודאי, לקים וברחמים גדולים אקבצך.

בזמן הזה כל החיות יתעוררו

מביניהו, וייתי חתן בגינה, ודא איהו אגרא דכלה דוחקא, ויפרוק לון מן גלותא בגינה, ודוחקא דגלותא דערב רב לישראל ממחר לון פורקנא, ורפיון דילהון מעכב לון לישראל פורקנא, בגין דא אתחזי ליה למשה בלבת אש מתוך הסנה, מגו כובין.

כד אתקריב תמן למחזי עובדא דא, אמר ליה הקדוש ברוך הוא, אל תקרב הלום, של נעליך (שמות ג ה), הכא רמז דאתפשט מן גופא דיליה, דאיהו נעל, לגבי גופא אחרא דאתלבש כד אתקריב, ואית מאן דיימא דאיהו אתתיה, וכלא קשוט דא ודא.

וכן אחזי ליה דבי מקדשא דאיהו בנינא דבר נש דעתיד לאתחרבא, ויתבני זמנא אחרא על ידא דקודשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב גדול יהיה פבוד הבית הזה האחרון מן הראשון (תגי ב ט), בגין דאתמר בו (זכריה ב ט) ואני אהיה לה נאם יי חומת אש סביב, אתמר בבי מקדשא בונה ירושלם יי.

ואתמר התם לגבי אדם (בראשית ב כב) ויבן יי אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם, דא חכמה, ויביאה אל האדם, דא עמודא דאמצעיתא, דרגא דמשה, והאי צלע איהו ודאי פלת משה, ועלה אתמר וירא אליו מלאך יי בלבת אש, דאיהו בת יחידה, דמנה נפיק נהורא דאורייתא.

בנונא דא אתמר (שמות ב ו), ותפתח ותראהו את הילד, ותראהו דא שכינתא, דהוה בכי בגינה, מיד ותחמול עליו, ודא הוא בכי יבאו ובתחנונים אוכילים (ירמיהו לא ח), בתחנונים ודאי, לקיימא וברחמים גדולים אקבצך (ישעיהו

בהאי זמנא כל חיון יתעורון בקלא, ועופין

בְּקוֹל, וְהַעוֹפוֹת מְצַפְצְפִים
בְּשִׁיר, לְקַבֵּל אֶת הַבַּת בְּשִׂמְחָה
בְּגִיזוֹן, לְקַבֵּל קְדוּשֵׁי מִהַחֲתָן,
שֶׁהֵם קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ וְכוּ',
וְאֵין קְדוּשָׁה פְּחוּת מֵעֲשָׂרָה,
וְהַקְדוּשִׁין הֵם מֵצַד שֶׁל הַחֲכֵמָה
שֶׁהִיא י', קְדֹשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
רְאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, רְאשִׁית וְדָאֵי,
וּמִתְבָּרְכִים בְּשֶׁבַע בְּרָכוֹת מֵצַד
הָאֵם הַעֲלִינָה שֶׁהִיא בְּרָכָה,
וְעֲלֶיהָ נֹאמַר לְהַגִּיחַ בְּרָכָה אֶל
בֵּיתָךְ, וְשֶׁבַע בְּרָכוֹת הֵן -
בְּשַׁחֲרִית שְׁתֵּים לִפְנֵיהֶּן וְאַחַת
לְאַחֲרֵיהֶּן, וּבְעֶרְבִית שְׁתֵּים לִפְנֵיהֶּן
שְׁתֵּים לְאַחֲרֵיהֶּן, וְאֵינוֹן שְׁבַע סְפִירוֹן דְּכִלְיָלָן
בְּחֻתָּן וְכֹלָהּ, וְדָא אִיהוּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוּמַר,
הָא הֵכָא קְדוּשָׁה וּבְרָכָה וְיַחּוּד, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
אַתְעֵר דְּוָד בְּכַנּוּר דְּאִיהוּ מְנַגֵּן מְאֵלִיו, בְּעֲשָׂרָה
מִינֵי נִיגוּנֵין: קְדֻמָּא בְּאַשְׁרֵי וְדָא בְּרֵאשִׁית.

תְּקוּנָא תְּלִיסַר

תְּקוּנָא שְׁלִשָּׁה עָשָׂר

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם אֲשֶׁר־י, וְזֶהוּ
אַשְׁרֵי הָאֵלִשׁ, וְהוּא אַהֲיָה אֲשֶׁר
אַהֲיָה, רֵאשׁ לְכֹל הָרֵאשִׁים,
וְעֲלֶיהָ נֹאמַר רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפִרְמֶל, וְזֶה תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ,
וְדִלַּת רֵאשֶׁף כְּאַרְגָּמָן זֶה תְּפִלִּין
שֶׁל זָד, וְכוּ' מִשְׁבָּחִים אֶת הַבַּת
בְּאַשְׁרֵי הָזֶה. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאַשְׁרֵי
כִּי אֲשֶׁרוֹנֵי בְּנוֹת.

מִי זֹכֵה לְהַכְּנֵס שֵׁם? אֲשֶׁר לֹא
הֵלֶךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים, שֶׁהִיא עֵצָה
רְעָה מֵצַד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרָע, וּבְדַרְךְ חֲטָאִים לֹא עָמַד, מִי
זוֹ דַּרְךְ חֲטָאִים? אוֹתָהּ שְׁנֹאמַר
בָּהּ (מְשִׁלֵּי ל' ב') כִּן דַּרְךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת
אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוּמַר.
וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב, מִי זֶה
מוֹשֵׁב לְצִים? זוֹ לִילִית, אֲמַם שֶׁל
עֶרֶב רַב, שְׁמֵטְמַאת כְּנֻדָּה
בְּמוֹשְׁבָּה, וְכֵן עֶרֶב רַב מְטַמְּאִים
בְּמוֹשְׁבָּם אֶת הַצְּדִיקִים שְׁיוֹשְׁבִים
בְּיִנְיָהֶם כְּנֻדָּה.

מְצַפְצְפִין בְּשִׁיר, לְקַבֵּל בְּחֻדָּה בְּגִיזוֹנָא,
לְקַבֵּל קְדוּשֵׁי מִהַחֲתָן, דְּאֵינוֹן קְדוּשׁ קְדוּשׁ
קְדוּשׁ וְכוּ' (שם ו' א'), וְלִית קְדוּשָׁה פְּחוּת
מֵעֲשָׂרָה, וְקְדוּשֵׁי אֵינוֹן מְסֻטְרָא דְּחֲכֵמָה
דְּאִיהוּ י', קְדֹשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה
תְּבוּאָתָהּ (ירמיהו ב' א'), רְאשִׁית וְדָאֵי, וּמִתְבָּרְכִין
בְּשֶׁבַע בְּרָכָאן מְסֻטְרָא דְּאִמָּא עֲלָאָה דְּאִיהִי
בְּרָכָה, וְעֲלָהּ אַתְמַר (יחזקאל מד' ל') לְהַגִּיחַ בְּרָכָה
אֶל בֵּיתָךְ, וְשֶׁבַע בְּרָכָאן אֵינוֹן, בְּשַׁחֲרִית שְׁתֵּים
לִפְנֵיהֶּן וְאַחַת לְאַחֲרֵיהֶּן, וּבְעֶרְבִית שְׁתֵּים לִפְנֵיהֶּן
שְׁתֵּים לְאַחֲרֵיהֶּן, וְאֵינוֹן שְׁבַע סְפִירוֹן דְּכִלְיָלָן
בְּחֻתָּן וְכֹלָהּ, וְדָא אִיהוּ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוּמַר,
הָא הֵכָא קְדוּשָׁה וּבְרָכָה וְיַחּוּד, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
אַתְעֵר דְּוָד בְּכַנּוּר דְּאִיהוּ מְנַגֵּן מְאֵלִיו, בְּעֲשָׂרָה
מִינֵי נִיגוּנֵין: קְדֻמָּא בְּאַשְׁרֵי וְדָא בְּרֵאשִׁית.

תְּקוּנָא תְּלִיסַר

בְּרֵאשִׁית תְּמָן אֲשֶׁר־י, וְדָא אִיהוּ אֲשֶׁר־י
הָאֵלִשׁ, וְאִיהוּ אַהֲיָה אֲשֶׁר אַהֲיָה,

רֵישָׁא לְכֹל (דף כ"ו ע"ב) רֵישִׁין, וְעֲלָהּ אַתְמַר (שיר ז'
ו') רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפִרְמֶל וְדָא תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא,
וְדִלַּת רֵאשֶׁף כְּאַרְגָּמָן דָּא תְּפִלִּין דִּיד, וּבִיָּה
מִשְׁבָּחִין לְבַת בְּהַאי אֲשֶׁר־י, הָדָא הוּא
דְּכָתִיב (בראשית ל' יג) בְּאַשְׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוֹנֵי בְּנוֹת.

מָאן זְכִי לְאַעְלָא תְּמָן, אֲשֶׁר לֹא הֵלֶךְ בְּעֵצַת
רְשָׁעִים (תהלים א'), דְּאִיהִי עֵצָה בִישָׁא
מְסֻטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וּבְדַרְךְ חֲטָאִים
לֹא עָמַד, מָאן דַּרְךְ חֲטָאִים הִיא דְּאַתְמַר
בָּהּ (מְשִׁלֵּי ל' ב') כִּן דַּרְךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת, אֲכָלָה
וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוּמַר, וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב,
מָאן מוֹשֵׁב לְצִים, דָּא לִילִית אִימָן דְּעֶרֶב רַב,
דְּאִיהִי מְטַמְּאָה כְּנֻדָּה בְּמוֹשְׁבָּה, וְכֵן עֶרֶב רַב
מְטַמְּאִין בְּמוֹשְׁבָּם לְצְדִיקָיָא דִּיתְבִּין בְּיִנְיָהוּ
כְּנֻדָּה.